

2024

ПРИНЦИПИ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ СУПЕРВІЗІЇ

Державна установа
“Український інститут
розвитку освіти”

Відділ професійного
розвитку педагогічних
працівників

Матеріали цієї публікації можуть вільно використовуватись за умови такого покликання:

Стягунова О. Принципи, форми та методи супервізії. УІРО. 2024. 14 с.

ЗМІСТ

1

Принципи супервізії

2

Методи супервізії

3

Форми організації та проведення супервізії

4

Місце проведення супервізії

5

Результати супервізії та їх значення

6

Практичний кейс

Принципи супервізії

Принципи супервізії – норми, правила, якими керуються супервізор і супервізант при організації та проведенні цього процесу.

Методи супервізії

Методи супервізії – це сукупність різноманітних підходів, прийомів, дій та інструментів, які використовують супервізори для досягнення цілей супервізії

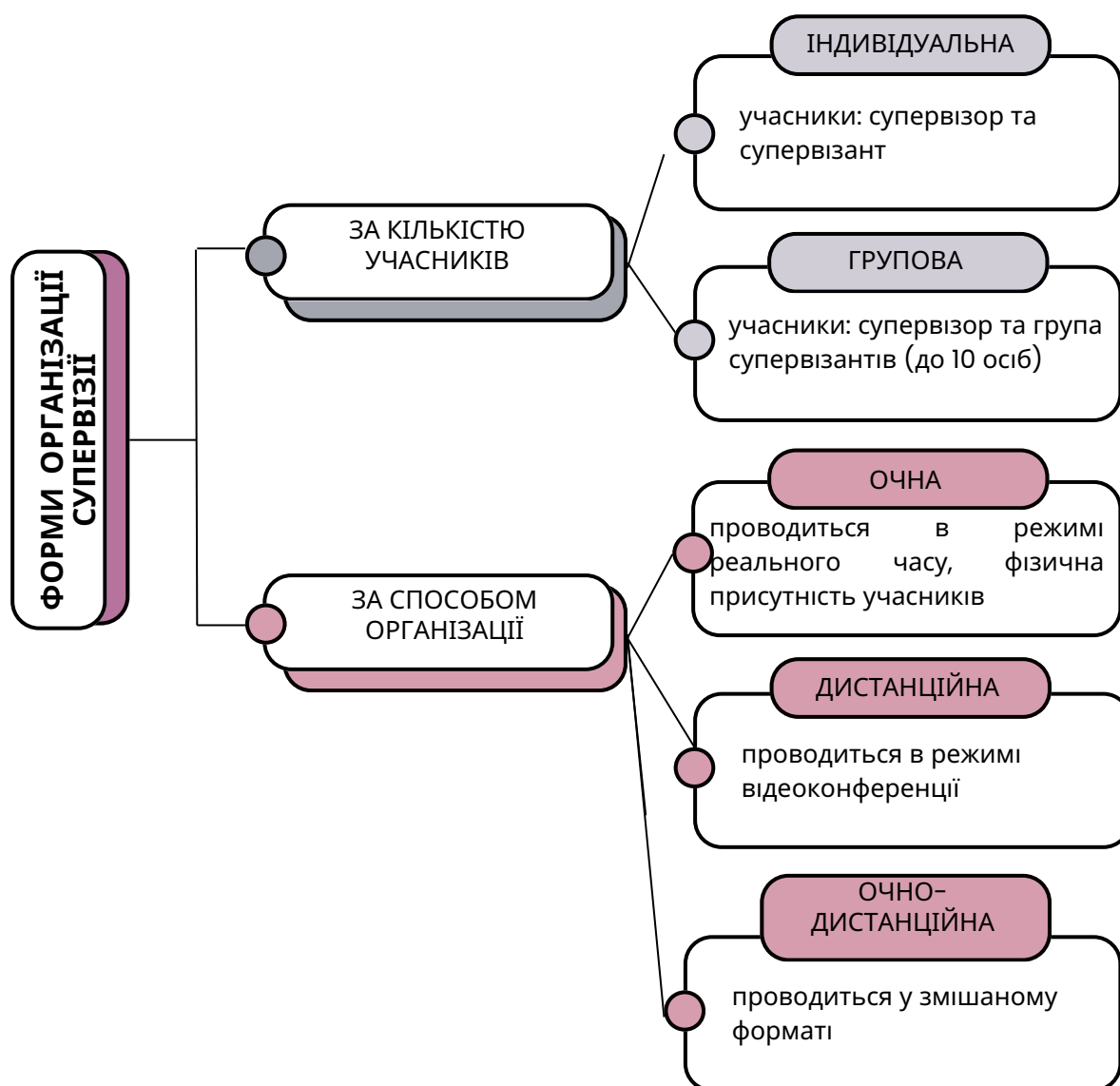

Вибір методів відбувається з урахуванням кількості учасників, форми проведення супервізії, ситуації, на розв'язання якої вона спрямована, а також етапу циклу супервізії

Форми організації та проведення супервізії

Форми організації та проведення супервізійних зустрічей можуть бути різними і залежать від способу організації та кількості учасників

Вибір форми залежить від часових та просторових можливостей учасників, безпекової ситуації в регіоні, місця проведення, технічних умов та мети супервізії. Форму проведення супервізії може визначати замовник

Очна форма організації та проведення супервізії

Очна форма організації та проведення супервізійних зустрічей передбачає фізичну присутність та безпосередню комунікацію учасників

ПЕРЕВАГИ

- безпосереднє «живе» спілкування;
- можливість встановлення довіри та особистісна комунікація;
- розширена можливість використання навичок невербальної мови

РИЗИКИ

- важко визначити зручний для обох сторін час;
- значні часові затрати;
- чітко встановлений графік утруднює поєднання діяльності

Умови для організації супервізійних зустрічей в очному форматі: відповідне приміщення, зручний для всіх учасників час

Дистанційна форма організації та проведення супервізії

Дистанційна форма організації та проведення супервізійних зустрічей передбачає спілкування учасників за допомогою інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій

ПЕРЕВАГИ

- гнучкість розкладу;
- економія часу;
- знижується психічне та фізичне навантаження на учасників

РИЗИКИ

- відсутність прямого спілкування;
- замало практики;
- технічні труднощі у разі відсутності доступу до цифрових ресурсів та при забезпеченні трансляції очних занять для спостереження;
- небезпека формалізму

Умови для організації супервізійних зустрічей в дистанційному форматі:
технічне забезпечення, стійкий зв'язок, цифрові уміння

Очно-дистанційна форма організації та проведення супервізії

Очно-дистанційна форма організації та проведення супервізійних зустрічей передбачає поєднання очної форми з дистанційною у різному співвідношенні

ПЕРЕВАГИ

- можливість гнучкості для усіх суб'єктів;
- зручність вибору часу;
- можливість особистісного спілкування;
- персоналізація/індивідуалізація процесу;
- варіативність;
- зняття логістичних обмежень

РИЗИКИ

- зменшення особистісної взаємодії між суб'єктами,
- ризик технічних труднощів

Умови для організації супервізійних зустрічей в очно-дистанційному форматі: чіткий графік проведення, технічне забезпечення, відповідне приміщення

Індивідуальна форма організації та проведення супервізії

Індивідуальна форма організації та проведення супервізійних зустрічей передбачає взаємодію супервізора та супервізанта один на один

ПЕРЕВАГИ

- глибоке занурення у проблему;
- посилена увага з боку супервізора;
- персоналізація/індивідуалізація процесу

РИЗИКИ

- обмежена можливість обміну досвідом та ознайомлення з досвідом інших колег;
- при тісній взаємодії ризик виникнення залежності від думки супервізора

Умови для організації супервізійних зустрічей в індивідуальній формі: може проводитися у режимі онлайн або під час особистої зустрічі

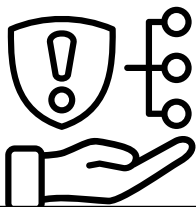

Групова форма організації та проведення супервізії

Групова форма організації та проведення супервізійних зустрічей проводиться у взаємодії супервізора та групи супервізантів (від 2 до 10 осіб)

РИЗИКИ

- потрібно більше часу та уваги на встановлення довірчих відкритих відносин та підготовку супервізійних бесід;
- зниження персональної уваги;
- ризик оприлюднення/ витоку конфіденційної інформації

ПЕРЕВАГИ

- можливість гнучкості для усіх суб'єктів;
- розширення арсеналу концепцій, підходів, тактики за рахунок думок усіх учасників;
- сумарний досвід усіх учасників виходить значно ширшим, а підтримку можна отримати від більшої кількості людей;
- особливо корисна новопризначеним фахівцям

Умови для організації супервізійних зустрічей в груповій формі: можна запрошувати як фахівців одного закладу (закрита супервізія), так і колег ширшого кола – району, міста, регіону (відкрита супервізія).

Ефективність підвищується при розгляді схожих проблем учасників групи
Кількість осіб в групі від 2 до 10

Місце проведення супервізії

Місце проведення супервізії має важливе значення для суб'єктів супервізійного процесу, адже може стати важливим аспектом ефективності для однієї або всіх сторін

Територія супервізора

у приміщенні закладу освіти супервізора

Територія супервізанта

у приміщенні закладу освіти супервізанта

Нейтральна територія

у приміщеннях громади

Дистанційно

конференц-відеозв'язок

Важливим кроком до успіху супервізійної зустрічі є правильний вибір часу і дня тижня

Результати супервізії та їх значення

Результати супервізії мають важливе значення, оскільки вони відображають прогрес, виявляють сильні сторони та потенційні області для професійного вдосконалення супервізанта

Значення результатів проведення супервізії для супервізанта

Поглиблене розуміння власної практики

Розширення досвіду використання професійних інструментів

Підвищення самооцінки та впевненості

Розвиток критичного мислення та здатності до самоаналізу

Збільшення ефективності роботи

Значення результатів проведення супервізії для супервізора:

- можливість поділитися педагогічним досвідом;
- покращення власної педагогічної практики;
- підвищення професійної мотивації та самооцінки;
- створення умов для особистісного розвитку та творчої самореалізації;
- «перезавантаження» та оновлення педагогічного досвіду.

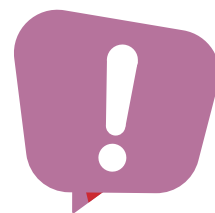

Фіксація процесу та результатів супервізії

Для об'єктивності трактування результатів супервізії обов'язково фіксується весь процес

Як фіксувати результати супервізії?

- Необхідно заздалегідь спланувати, як саме відбудуватиметься фіксація процесу і результатів супервізії.
- При фіксації результатів у форматі щоденника, власні думки супервізора можуть не дозволити описати факти та події досить адекватно. Цей опис може відбутися за аналогією з власними думками і почуттями.
- Варто розглянути можливість використання технічних засобів фіксації (фото-, відео-, устаткування)

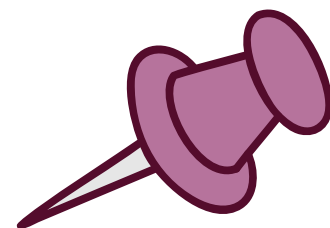

Відео- чи аудіозаписи супервізійної сесії робляться з дозволу супервізанта

Для забезпечення об'єктивності трактування результатів супервізії між сторонами має бути домовленість щодо ведення супервізором відкритих записів обговорення питань та прийнятих рішень

Практичні кейси

Практичні кейси допоможуть закріпити на практиці попередню інформацію

КЕЙС 1

Ви – супервізор. Вам запропонували провести супервізію для вчителів 7-х класів однієї зі шкіл вашого міста. У вас буде чотири зустрічі із супервізантами.

Завдання: визначить оптимальну форму та місце проведення супервізії. Оберіть методи, які допоможуть вам організувати процедуру. Поміркуйте, що впливає на вибір методів. Аргументуйте відповідь.

КЕЙС 2

Ви – тренер, який готує супервізорів. При вивченні питання про принципи організації та проведення супервізії ваші слухачі запропонували доповнити перелік принципів, додавши наступні:

- гнучкість та розширюваність процесу;
- постійне оновлення та поповнення інформації;
- незмінність бази методів та підходів.

Завдання: визначить потребу у включенні цих принципів до переліку. Аргументуйте можливість або неможливість їх включення.

КЕЙС 3

Ви – супервізор. Ви проводите індивідуальну супервізію. Ваш супервізант вже був учасником супервізії і постійно наводить приклади з минулого досвіду щодо її організації, результатів, роботи супервізора. Проте ці приклади не стосуються того питання, яке розбирається зараз.

Завдання: визначить найбільш ефективні методи та прийоми, які допоможуть вам зосередити супервізанта на питанні, що є предметом супервізії. Доведіть або спростуйте залежність методів від принципів проведення супервізії.

КОНТАКТИ

uiro.sektorprofrosvitok@gmail.com

uied.org.ua

вул. Митрополита
Василя Липківського,
36, 03035, Київ,
Україна

